N°. 283. 1833.

BREDASCHE **COURANT.**

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Woensdag 27 *November.*

LATERE BERIGTEN DER VORIGE COURANT.

BREDA. — Aan de leden van de belgische kamer van afgevaardigden is thans het verslag van den rapporteur der centrale sectie, den heer *Smits*, belast met het onderzoek van het ontwerp over de groote gemeenschap tusschen de belgische zeehavens en Duitschland rondgedeeld; in de sectien heeft men eenparig de nuttigheid erkend en aan een ijzeren spoorweg boven eene kanaal-gemeenschap de voorkeur gegeven. De weg zou van twee punten, Antwerpen en Ostende, uitgaan, te Mechelen zich vereenigen en van daar naar Leuven, Luik en Verviers leiden. Twee sectien hebben een zijtak naar Frankrijk, over Brussel en Charleroi, en twee andere, over Brussel en Mons, verlangd; de centrale sectie heeft zich verklaard voor eenen van Mechelen over Brussel naar de fransche grenzen leidende. Dezelve heeft voorts, aan de meerderheid van de sectien zich aansluitende, verlangd, dat de zaak van gouvernementswege ondernomen werd, en dienvolgens voorgesteld, het bestuur te autoriseren tot het doen eener leening van 15 millioen franken, à 5 pCt. rente, als vermoedelijke som voor de onderneming; eene door het bestuur te benoemen commissie zou het opperrtoezigt hebben. Men heeft ten deze ook de vraag geopperd, of het noodig zou zijn, zich vooraf met het pruissisch gouvernement te verstaan, doch is beslist de uitvoering der onderneming althans aan de voorafgaande toestemming voor de verlenging van den weg niet te onderwerpen.

— De fransche Prinses Mme. *Adelaïde* wordt morgen te Brussel verwacht.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 23sten November.

Het schijnt dat de overwinning, die gisteren aan den generaal *Sarsfield* werd toegeschreven, niet uiterst gewigtig, immers niet beslissend, kan genoemd worden, daar het gouvernement reeds sints drie dagen door den telegraaf gedeeltelijk daarvan onderrigt was, en eerst heden, nadat de dagbladen van Bordeaux het geheim hebben verraden, daarvan het volgend gewijzigd berigt openbaar maakt:

» Eene telegrafische depeche van Bayonne van den 19den dezer vermeldt, dat men aldaar vernomen had, dat de generaal *Sarsfield* een belangrijk voordeel op de insurgenten heeft behaald. Men zegt dat hij den 11den dezer, met eene vrij aanzienlijke magt van Burgos naar Vittoria is op weg gegaan, de opstandelingen onder den priester *Merino* te Belgrado heeft ontmoet, en na een levendig gevecht op de vlugt gejaagd. Den 14den bevond hij zich te Pancorbo. De insurgenten hebben een aantal dooden en 600 gevangenen verloren. Men voegt er bij, dat *Merino* met 4000 man slechte troepen naar Miranda de wijk heeft genomen. Wij wenschen dat de eerstkomende post deze tijding zal bevestigen. Dezelve werd van Bayonne door den telegraaf overgebragt, doch het bedekte weder heeft de communicatie gestremd."

Overigens heeft het bestuur, volgens dezelfde dagbladen, berigten uit Corunna tot den 16den, vermeldende, dat de rust in Gallicien nog niet was gestoord, en van Barcelona tot den 15den, toen ook daar het gezag der koningin nog werd erkend.

Volgens den *Indicateur de Bordeaux* schreef men den 13den uit Sarragossa, dat de generaal *Sarsfield* werkelijk zijne operatien had begonnen, doch tevens, dat de koninklijke vrijwilligers te Valencia en Murcia in opstand waren geraakt.

Uit St. Sebastiaan schrijft men, dat *El Pastor* op den 17den dezer, aan het hoofd van een gedeelte der bezetting eenen uitval had gedaan, en de insurgenten uit de nabijheid der vesting verdreven, doch dat men overigens daarover zich minder moest verwonderen, wijl de geheele magt der opstandelingen naar de zijde van Tolosa was getrokken om aldaar den generaal *Sarsfield* het hoofd te bieden.

— De beide eerste divisien van het Fransche observatie-leger zijn thans geheel voltallig, en te zamen nagenoeg 20,000 man sterk. Aan wien het opperbevel zal worden toebetrouwd, is nog onzeker. De maarschalk *Maison* en de generaal *Sebastiani* schijnen daarnaar te dingen.

— Het traktaat waarvan onlangs gesproken werd, als tusschen Frankrijk en de Porte gesloten, moet, naar men zegt, werkelijk bestaan, doch bij uitsluiting tot de regeling van eenige handels-aangelegenheden, bepaaldelijk tot de vermindering van regten in de Fransche havens, betrekking hebben.

— Heden (25 *November*) waren de fondsen genoteerd: 5 pCt. kont. 102,40; op tijd 102,50; 3 pCt. kont. en op tijd 75,30; Nap. renten kont. en op tijd 91,50; Sp. perpet. kont. en op tijd 62; 3 pCt. kont. 36⅝; op tijd 36⅝; Cortes geopend 17.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 26sten November.

De aanstaande reis van Z. K. H. den Prins *van Oranje* naar Petersburg, waarvan onderscheiden onzer bladen dezer dagen gesproken hebben, schijnt thans bepaaldelijk in 't begin der volgende maand vastgesteld. Z. K. H. zal op dezelve, naar wij vernemen, behalve van Hoogstdeszelfs adjudant, den kolonel graaf *van Limburg Stirum*, vergezeld wezen van 's Vorsten oudsten zoon, Prins *Willem*, en van den kolonel der grenadiers *Klerck*. Naar men voorts vermeldt, zou het leger, gedurende de afwezendheid van den Veldmaarschalk, onder het opperbevel staan van Z. K. H. Prins *Frederik*, en zoo deze, bij het vertrek van zijnen broeder, van Berlijn nog niet terug mogt zijn, het bevel middelerwijl worden gevoerd, door den chef van den generalen staf, den luitenant-generaal *Constant de Rebecque*.

— Men spreekt steeds van eene tamelijk aanzienlijke vermindering des legers, door het met onbepaald verlof naar hunne haardsteden zenden van een groot aantal manschappen, voornamelijk onder de schutterijen; iets bepaalds daaromtrent, zoo min als omtrent andere daarmede in verband staande maatregelen, waarvan insgelijks gesproken wordt, schijnt echter nog niet bekend.

— Men heeft alhier te lande tijdingen van Java, tot den 18den Julij ll. loopende, ontvangen. De expeditie naar Pading was toen reeds op weg, doch men had nog geene tijding omtrent derzelver aanvankelijken uitslag bekomen. De gouverneur-generaal, de heer *van den Bosch*, van de magt gebruik makende, hem door Z. M. den Koning verleend, had den heer *Baud*, die onlangs aldaar te lande aangekomen is, tot gouverneur-generaal over Neerlandsch Indië *ad interim* benoemd, en voor zich-zelven de waardigheid van commissaris-generaal aangenomen; in deze laatste hoedanigheid zou de heer *van den Bosch* alsnu zeer spoedig, met een aanzienlijk gevolg en nog een 4 of 500 man troepen, insgelijks naar Padang vertrekken. Verder houden de tijdingen van Batavia geen bijzonder nieuws; het embargo op de naar Europa bestemde schepen duurde, immers den 6den Julij, nog voort. De nieuw *ad interim* benoemde gouverneur-generaal zou in den echt treden met Mevrouw *Jolting*, geboren *van Braam*.

— Volgens den belgischen *Indépendant* heeft de hoofd-kommissie voor de belgische nijverheid en handel eindelijk de noodzakelijkheid ingezien, om een omstandig rapport aan den minister van binnenlandsche zaken op te maken, betreffende den staat van crisis, waarin tegenwoordig de belgische katoen-industrie verkeert.

— In de staatkundige beweging – dus schrijft men uit Berlijn – is thans eene stilte gekomen, welke groote voorbereid wordende gebeurtenissen voorafgaat: de bijeenkomst namelijk van de engelsche en fransche kamers, als ook hetgeen omtrent de conferentien te Töplitz, Schwedt, Münchengrätz en Berlijn aan het licht zal komen. Voor het begin van Januarij zal er mitsdien geene kwestie van belang tot beslissing komen, hetzij de hollandsch-belgische, hetzij de duitsch-Luxemburgsche, noch ook hetgeen, met meer of minder grond, van verder strekkende ontwerpen is verhaald geworden.

— Eene op 1 julij ll. in Hanover volbragte volkstelling heeft tot resultaat gegeven, dat het koningrijk 1,642,670 ingezetenen (behalve de krijgsmagt) en 239,151 woonhuizen bevatte.

— Men schrijft uit Stokholm, dat thans, na de voltooijing van het groot kanaal door Zweden, eerlang eene geregelde paketvaart tusschen Gothenburg en de Vereenigde Staten van Noord-Amerika zal worden daargesteld.

— De scheepsvaart op Archangel is voor dit jaar gesloten. Gedurende het handel-saisoen zijn aldaar aangekomen: 255 engelsche, 7 duitsche, 53 hollandsche, 56 noorweegsche, 1 marseillaansch, 2 sicilische en 3 noord-amerikaansche schepen.

— Hoezeer de stoombootvaart tegenwoordig in 't algemeen, maar bijzonder in Engeland toeneemt, blijkt uit de berigten in de engelsche bladen, die bijna in elk hunner nommers van het afloopen van nieuwe stoombooten, naar onderscheiden nieuwe beginselen gebouwd, gewagen. In een der Liverpoolsche zeetijdingen van de laatst voorgaande week wordt onder anderen aangekondigd, dat aldaar, in een etmaal tijds, niet minder dan twaalf stoombooten, meest van Ierland waren binnengekomen.

— In een enkel schip, van Londen naar Calais bestemd, is in de vorige week 40,000 oncen goud en 277,000 oncen zilver uitgevoerd. Men wil steeds, dat de tegenwoordig zoo sterke uitvoer uit Engeland naar het vaste land van ongemunte edele metalen als een maatregel van voorzorg geschiedt, ten einde de daling van den wissel voor te komen.

— De jongst afgetredene lord maire van Londen heeft, gedurende het jaar, dat hij het *Mansionhouse* bewoonde, 11,000 p. st. voor zijn staat, onderhoud enz. benoodigd gehad, terwijl zijn inkomen van stadswege slechts 7,000 ponden bedraagt, zoodat hij de eer, van lord maire te zijn en die waardigheid op te houden, met 4,000 p. st. betaald heeft.

— De zaakgelastigden van dom *Pedro* te Londen hebben dezer dagen weder zeer veel krijgsbehoeften en andere benoodigdheden voor zijne rekening aangekocht. Den 19den zijn te Londen 10,000 geweren, 6000 militaire mantels, 5000 rokken enz. voor hem ingescheept, en in den ochtend van den 20sten heeft men aldaar twee schepen met 300 vaten buskruid bevracht, die onmiddellijk naar den Taag onder zeil zouden gaan.

Te Londen is algemeen het gerucht in omloop geweest, dat aldaar eene nieuwe leening van 500,000 P. St. (ƒ 6,000,000) voor dom *Pedro* zou worden gesloten, doch dit gerucht is sedert stellig tegengesproken.

Ter Londensche beurs van den 25sten dezer waren genoteerd: de 3 pCt. gecons. 87⅝; de Holl. Werkl. Sch. 2½ pCt. 49⅞; 5 pCt. 93¼; Portugal 69⅞.

Zal Frankrijk in de Spaansche aangelegenheden al of niet tusschen beide komen? dit vraagstuk blijft nog steeds de voornaamste stoffe van de polemiek der buitenlandsche dagbladen. Wij blijven vooralsnog het er voor houden, dat het fransche bestuur, – niettegenstaande de maatregelen, die hetzelve neemt, aan het tegendeel zouden doen denken – niet zal interveniëren. Men heeft in dit stuk, volgens fransche gewoonte, zeer hard geblazen, doch wanneer men

de jongste fransche ministeriele bladen met eenige aandacht leest, dan heeft het er veel van, als hadden zij zich den mond verbrand. Frankrijk is groot, is sterk, doch het hedendaagsche Frankrijk, is dat niet, wat het onder *Napoleon* was. Het heeft vele soldaten, die als wij de fransche grootspraak voor waarheid wilden aannemen, alle helden zijn; doch honderd duizend dezer helden van 1833, zouden welligt niet tegen dertig duizend van 1809-1813 opwegen. Dit gezegden ook zeer wel de veteranen der oude keizerlijke armee, die thans het bestuur van zaken in handen hebben. Wanneer men toch rekende 65,000 man noodig te hebben, om het kasteel van Antwerpen te belegeren, en dat nog met eene reserve van 90,000 Belgen op de flanken en in den rug; hoe sterk zou dan een leger moeten wezen, dat tegen eene fanatieke opgewondene natie moest te velde trekken? Het fransche leger is jong en voor het grootste gedeelte tegen de ongemakken van eenen veldtogt, zoo als die in Spanje zoude te verwachten zijn, niet bestand. Wanneer men ook de daden van het fransche leger op de Afrikaansche kust, met eenige aandacht heeft nagegaan, dan zal men zich nog meer overtuigd wezen, dat de hedendaagsche fransche soldaten zoo vreeslijk niet zijn, als de fransche dagbladen, schrijvers, dichters en redenaars op het spreekgestoelte ze ons hebben afgeschetst. Wanneer 4000 man geregelde troepen, van kavallerie en geschut voorzien, zich door 7000 Arabieren, die aan geen krijgstucht gebonden zijn en in ongeregelde horden aanvallen, uit het veld laten slaan, dan heeft men niet veel reden, om ze bij de oude knevels van Austerlitz en Jena te vergelijken! Wij gelooven dat er daarenboven genoeg staatkundige redenen bestaan, om het gegeven woord niet zoo spoedig door daadzaken te doen volgen. Frankrijk zoude er alles mede in de waagschaal stellen, tot zelfs zijn grootste steun, de vriendschappelijke betrekking namelijk met Engeland. Frankrijk zal nog wel bij tijds zich de staatkunde van *Canning* herinneren, bij gelegenheid eener vroegere spaansche tusschenkomst; en, wanneer *Lodewijk Philips*, de invloed hebbende engelsche nieuwsbladen, leest, dan zal hij het besluit er uit kunnen opmaken, dat Engelands belang in dat stuk thans dezelfde staatkunde vordert. Wij houden het er dan voor, dat het zoogenoemd leger der Pyreneën zich vooreerst met hoogdravende legerorders zal moeten vergenoegen, om, als de zaken, zonder deszelfs werkdadige tusschenkomst, zich eens ten voordeele der jonge koningin schikken, waarop trouwens voor als nog geen groot uitzigt is, zich dan, volgens oude fransche gewoonte, de eer er van toe te kennen. Wie herinnert zich hierbij niet het snoeven der Franschen, bij gelegenheid hunner *promenade* in Belgie, in 1831, toen, volgens het gezegde van *Lamarque*, in de fransche kamers: *het getrappel hunner voetzoolen het hollandsche leger, met schrik vervuld, in deszelfs moerassen had teruggejaagd!* dat klonk gewis al zeer dichterlijk in de ooren onzer prosaïsche strijders, die met geen ander denkbeeld terugkwamen, dan dat de fransche soldaten, die zij gezien hadden, inderdaad zeer aardige jonge menschen mogten genoemd worden.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 23sten November.

Van Berlijn schrijft men van den 15den dezer, dat ook de minister *Ancillon* de conferentiën over de Duitsche aangelegenheden zoude bijwonen, en tot dat einde eerlang naar Weenen of Praag vertrok. — Volgens een onzer dagbladen zouden de onderhandelingen hoofdzakelijk de regeling der onderlinge handelsbelangen van de Duitsche staten ten doel hebben, beschouwende men de aanmoediging van nijverheid en de bevordering van algemeene welvaart als het meest geschikte middel, om alle onrust en woelingen voor te komen.

— De berigten uit het zuiden van Rusland, loopende tot de helft der vorige maand, bevestigen dat de geringe oogst aldaar een bedenkelijk gebrek aan granen ten gevolge heeft.

Nog deelt de *Augsburgsche Zeitung* onder dagteekening van den 25sten october het volgende berigt uit Konstantinopel mede: » Sedert den brand van den 10den dezer is de rust alhier niet gestoord, en neemt het openbaar vertrouwen toe. Vooral wordt dit bevorderd door de uitgifte van betere muntsoorten, waardoor de regering de ontevredenheid zeer te gemoet kwam, en het turksch geld dadelijk eenen beteren koers gaf; de naar Petersburg bestemde gezant *Mushir Achmed*, kreeg na het vertrek van de vorige post zijne instructien en is daarop den 17den naar Odessa onder zeil gegaan. Het voorgevallene in het Bassalik van Scutari heeft in 't begin bezorgdheid verwekt, doch men vernam al spoedig, dat de inwoners met den besten geest voor de regering bezield waren, en slechts, om zich tegen den willekeur van den bassa te verdedigen, de wapenen hebben opgenomen. De Sultan heeft besloten dezen ambtenaar te ontzetten en bereids een ander in zijne plaats benoemd.

Nog meldt een onzer dagbladen, onder dagteekening van den 22sten october, dat de bassa van Scutari, met een gedeelte zijner bezetting eenen uitval had gedaan, om de stad te overrompelen, en dat de bassa van Janina door de bevolking van alle zijden omringd, met eene geringe magt de stad en vesting had moeten verlaten, en in de bergen de wijk heeft genomen.

GRAANMARKT TE AMSTERDAM,

MAANDAG, *den 25sten November.*

TARWE. — Als voren aan consumptie: 126 ℔ puike O. witbonte Pools. *f* 275; – 127 jarige Anclam. *f* 185; – 130, 132 N. Zeeuws. *f* 190, 195; – 122, 123 jarige Vriesch. *f* 160, 162; – 123 N. Kleefs. *f* 197; – 127 Rostocker *f* 190; – 127 O. B. Pools. *f* 245; – 127 jarige Pomm. *f* 190; – 132 N. Rhijn *f* 200; – 122 jarige Deensche *f* 152; – 124 jarige Oost-Vriesche *f* 156.

ROGGE. — In eenen doen: 116 ℔ O. Pruiss. *f* 168; – 120 Pruis Pomm. *f* 165; – 124 N. Overijss. *f* 146; – 125 N. Drentsche *f* 198.

GARST. — Stil; 102 ℔ N. puike Oldammer winter *f* 97; – 102 N. Groninger winter *f* 90.

HAVER. — Geringe, slap; 87 ℔ Gron. dikke *f* 72; – 80 dito Oostv. *f* 72; – 77 N. Eider *f* 68; – 78 Zwarte *f* 60; – 73, 74 N. Voer *f* 57; – 83 N. fijne *f* 74.

BOEKWEIT. — In eenen doen: 116, 117 ℔ N. Vriessche *f* 122, 124.

KOOLZAAD. — In eenen doen: Pommer £ 54.

RAAP-OLIE. — Ordinair *f* 37¾; – Raap-Olie, vliegend *f* 36¾, 37; – Mei *f* 37, 37¼; – Dec. 36¾; – Raap-Koeken *f* 50, 55; – Lijn- *f* 8½, 10.

Beursprijs der Effecten, te Amsterdam.

MAANDAG, *den 25sten November.*

NEDERLANDEN. pCt.	laagste koers.	hoogste koers.	koers 4½ ur.
Werkel. schuld 2½	49	49 1/16	48 15/16
Dito dito 5	93 1/8	93 5/16	93 1/4
Uitgestelde dito...			
Kansbill. dito.....	21 15/16	22	21 15/16
Amort. Syndic.. 4½	87 3/8	87 5/8	87 1/2
Dito dito .. 3½	70 1/4	70 1/2	70 7/16
Schatkistbiljett.. 6	102 1/4	102 3/8	
Oorlogslasten... 5	100 1/4		
Leening 1831... 6	102 3/4		
Handel-Maats. . 4½	96 3/4	97 3/8	97 3/8
FRANKRIJK.			
Inschr. Grootb. 3	75 1/4		
ENGELAND.			
Dito per 12 Aug. 3			
SPANJE.			
Certificat. Amst. 5	55 9/16	55 3/4	55 5/8
Dito *f* 1000...3	36 3/8	36 1/4	36 3/8
Uitges. 3 pc. Sch. 5	11 1/4	11 3/8	
Cert. Bons Lond. 5			
NAPELS.			
Certificat. *L & R* 5	82 3/4		
Dito *Falc. & C.* 5	84 1/2		
Leen. Lond. *R.* . 5			
RUSLAND.			
Obl. *Hope* 1798/1816 . 5	100 7/8	101	
Dito dito 1828/1829 . 5	101 3/8		

pCt.	laagste koers.	hoogste koers.	koers 4½ ur
Cert. dito 1831. 5	91 13/16	91 15/16	91 7/8
Obl. te London. 5			
Certif. te Hamb. 5			
Inschrijv. Assie. 6	65 7/16		
Certificat. dito.. 6			
POLEN.			
Aand. Loot. fl. 300.			
PRUISSEN.			
Dito dito R. 50...	90 3/8		
OOSTENRIJK.			
Dito dito *f* 100...	407		
Dito dito » 250. 4			
Metalliek..... 5	92 1/8	92 3/8	92 3/8
Dito Lond. gen. 5	92 1/4	92 3/8	92 3/8
Dito......... 2½	49 3/4	49 7/8	49 7/8
Oblig. *Goll & C.* 5			
Dito........ 4			
Cert. Stadsb. dit. 2½			
Ween. Bankact. 3			
DENEMARKEN.			
Leening te Lond. 3			
BRAZILIEN.			
Dito *Rotschild* 5	66		
GRIEKSCHE.			
Dito te London. 5			

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers